

TEISĖS AKTO PROJEKTO ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo Nr. XII-717 2, 5, 6, 7, 8 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Nevyriausybinių organizacijų plėtros skyriaus vyriausioji specialistė Milda Saudargė.

Antikorupcinių požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos: [nėra]¹.

Antikorupcinių požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, identifikuotos antikorupcinio vertinimo po tarpinstitucinio derinimo metu: [nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant identifikuotai korupcijos rizikai eliminuoti ar valdyti nėra numatyta priemonių teisės akto projekte]².

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>Pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>Pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>Pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesukuria išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto projekto įgyvendinimas.	Projektu siekiama patikslinti viešosios naudos nevyriausybines organizacijos sąvoką, nustatyti reikalavimus viešosios naudos nevyriausybinei organizacijai, patikslinti Nevyriausybinių organizacijų fondo biudžeto nustatymo principą, tikslinti Nevyriausybinių organizacijų tarybos ir savivaldybės nevyriausybines organizacijos tarybos pirmininkų ir jų pavaduotojų kadencijos trukmę ir rinkimo tvarką. Projekte siūlomomis nuostatomis nesukuriamos nepagrįstai išskirtinės ar		☐ tenkina ☐ netenkina

¹Jei tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatomis, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nėra eliminuota ar kuriai valdyti nėra numatytos priemonės teisės akto projekte.

²T. p.

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		nevienodos sąlygos subjektams, kuriems jos galėtų būti aktualios. Be kita ko, Projekte siūlomos nuostatos suprojektuotos atsižvelgiant dabar egzistuojančią gerąją praktiką, taip pat įvertinus tarptautinę praktiką teisiškai reguliuojant nevyriausybinių organizacijų veiklą.		
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą.	Projekte nenustatyta tokio pobūdžio spragų ar dviprasmiškų nuostatų. Pažymėtina, kad vertinant Projektu siūlomas įtvirtinti keičiamo įstatymo 8 str. 2 d. nuostatas, gali kilti klausimų susijusių su vertinimo dėl nevyriausybinės organizacijos pripažinimo viešosios naudos nevyriausybine organizacija atlikimo procedūra (koks subjektas, kokia tvarka ir naudojantis kokiomis priemonėmis atliks tokį vertinimą), tačiau, šiuo atveju yra numatyta ir Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad priėmus Projektą, aiškos tvarkos įtvirtinimas bus poįstatyminio teisinio reguliavimo dalykas. Pažymėtina, kad Projektu keičiamo įstatymo 8 str. siūlomas papildyti 3 d. joje nustatant, kad „Vyriausybės įgaliota institucija, vertindama nevyriausybinės organizacijos, siekiančios būti pripažinta viešosios naudos nevyriausybine organizacija, veiklą, vertina jos įstatus, Juridinių asmenų registrui pateiktas dvejų		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>praėjusių ataskaitinių metų veiklos ataskaitas ir pateiktus vienus praėjusių kalendorinių metų veiklos socialinio poveikio rezultatus“ ir 4 d. joje nustatant, kad „Viešosios naudos nevyriausybine organizacija negali būti pripažinta nevyriausybinė organizacija, kurios veikla teikia naudą pagal ekonominės veiklos rūšis“.</i> Siūloma reguliavimas neabejotinai prisidėtų prie aiškesnio ir objektyvesnio proceso sprendžiant ar nevyriausybinė organizacija gali būti pripažinta viešosios naudos nevyriausybine organizacija.		
3.	Teisės akto projekte įtvirtinta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir pan. priimančio subjektas yra atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir jų įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto.	Šis kriterijus Projektui nėra tiesiogiai aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
4.	Teisės akto projekte įtvirtinti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto vykdomas funkcijas (pareigas).	Taip. Europos socialinio fondo agentūrai Projektu priskiriami įgaliojimai atitinka šios įstaigos vykdomas funkcijas. (Projekto 4 str.)		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas.	Taip. Pvz. Projektu keičiamo įstatymo 8 str. 2 d. siūlomas įtvirtinti reikalavimų sąrašas, kuriuos atitinkanti organizacija galės būti pripažinta viešosios naudos nevyriausybine organizacija, yra baigtinis.		☐ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų,	Ne. Projekte nėra siūloma nuostatų dėl išimčių taikymo priimanč sprendimus.		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
	kai priimant sprendimus taikomos išimtys.			
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas.	Ne. Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka.	Ne. Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jei pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą; 9.2. jei narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą valstybės interesų atstovavimą ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą bei skaidrumą; 9.3. narių skyrimo mechanizmas; 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius bei jų trukmė; 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu; 9.6. individuali narių atsakomybė.	Ne. Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
10.	Teisės akto projektui įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos ir jų taikymo tvarka išsamiai reglamentuota.	Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma.	Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato teisės akto projektui įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus.	Vertinant iš esmės, tai nėra Projekte siūlomo reguliavimo dalykas. Tačiau Projekto 7 str. 3 d. numatyta, kad „Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2022 m. sausio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus“, o 4 d. siūloma nustatyti, kad „Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija iki 2022 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo 5 straipsnio nuostatomis įgyvendinti reikalingus teisės aktus“.		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes.	Ne.		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką.	Ne. Šis kriterijus Projektui nėra tiesiogiai aktualus. Tačiau Projektu (Projekto 5 str.) siūloma nustatyti, kad siekiant įvertinti (pamatuoti) viešosios naudos nevyriausybinių organizacijų vykdomos ar vykdytos veiklos teigiamą socialinį poveikį visuomenei ar jos daliai, šios organizacijos būtų įpareigos, kad socialinio poveikio rezultatai būtų		☐ tenkina ☐ netenkina

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		patvirtinti nevyriausybines organizacijos steigėjų, ir būtų skelbiami viešai.		
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos vykdymo kriterijus (atvejus, periodiškumą, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir pan.).	Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte numatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³ .	Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad Projektu siūlomi įtvirtinti keičiamo įstatymo 8 str. 2 d. reikalavimai viešosios naudos nevyriausybinei organizacijai sukurti atsižvelgiant į tarptautinę praktiką, nes nevyriausybines organizacijas, iš esmės teikiančios viešąją naudą, valstybėse skatinamos ir joms sudaromos lengvatinės sąlygos, tad nevyriausybinėms organizacijoms, vykdančioms visuomenei naudingą veiklą, keliama aukšti reikalavimai: būti skaidria organizacija, teikti finansines ir veiklos ataskaitas; būti patikimu mokesčių mokėtoju. Užsienio šalių teisėje atskiriant viešąją naudą teikiančias organizacijas apibrėžiami ne tik organizacijos tikslai, bet ir visuomenei naudingos veiklos apimtis. Visuomenei naudinga organizacija turi iš esmės vykdyti visuomenei naudingą veiklą. Nustačius aiškesnius reikalavimus viešosios naudos		☐ tenkina ☐ netenkina

³Pavyzdžiui, aiškiai ir išsamiai apibrėžtos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjekto tiesioginio kontakto be liudininkų eliminavimas ir pan.

Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		nevyriausybinei organizacijai, bus sukurtas standartas, kad šioms organizacijoms keliami aukštesni reikalavimai ir, vadovaujantis išdėstytais kriterijais, bus lengviau tokias organizacijas identifikuoti.		
17.	Teisės akto projekte numatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir pan.).	Ne. Tai nėra Projekto reguliavimo dalykas.		☐ tenkina ☐ netenkina
18.	Už teisės akto projekte įtvirtintų nurodymų nevykdymą numatytas baigtinis kriterijų skirti nuobaudą (sankciją) sąrašas ir aiški jų skyrimo procedūra.	Šis kriterijus Projektui nėra aktualus.		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai.	Nėra.		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto
tiesioginis rengėjas:

Nevyriausybinių organizacijų plėtros skyriaus
vyriausioji specialistė Milda Saudargė
pareigos v. pavardė

parašas

data

Teisės akto projekto vertintojas:

Prevencijos skyriaus patarėjas
Marius Vainauskas

pareigos

v. pavardė

parašas

data